МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Інститут комп'ютерних систем

Кафедра інформаційних систем

Лабораторна робота №3

Тема: «Обробка текстових даних засобами оболонки Unix-подібних ОС інтерфейсу командного рядка»

Виконала:

ст.гр. АІ -204

Сіренко Марія

Перевірили:

д. Блажко О.А.

д. Дрозд М.О

Мета: придбання навичок роботи з оболонкою Unix-подібних ОС інтерфейсу командного рядка та утилітами обробки текстових даних.

Завдання для виконання:

- 1. Налаштування оболонки ОС інтерфейсу командного рядку
- 1.1) Зайдіть через логін свого користувача на віддалений сервер Linux з IP = 91.219.60.189
- 1.2) Отримайте перелік файлів поточного каталогу з урахуванням прихованих файлів
  - 1.3) Перегляньте вміст прихованого файлу конфігурації .bashrc
  - 1.4) Запустіть консольний файловий менеджер тс
  - 1.5) Знайдіть файл .bashrc та почніть його редагування
- 1.6) Додайте в кінець файлу виклик команд створення наступних нових команд для існуючих команд, використовуючи alias. Назви Unix-команд та їх нові назви можна отримати з урахуванням варіанту для різних напрямів народного господарства, враховуюче те, що ними будуть користуватися спеціалісти цих напрямів, знайомих зі своїми процесами.
- 1.7) Завершіть редагування файлу, завершіть роботу файлового менеджера mc та завершіть роботу з оболонкою ОС;
- 1.8) Після повторного входу до оболонки ОС перевірте роботу нових команд
  - 2. Робота з файлами та перенаправлення потоків даних
- 2.1) Зайдіть у свій домашній каталог та створіть новий каталог з назвою, яка співпадає з вашим прізвищем у транслітерації + слово «lab_3», наприклад, invanov_lab_3.
- 2.2) Перейдіть у новий каталог та створіть файл, використовуючи команду сат та перенаправлення виводу. Назва файлу транслітерація вашого імені з прикінцевою цифрою 1, наприклад oleksandr_1 Зміст файлу: назва вашої групи та поточна дата
  - 2.3) перегляньте зміст створеного файлу
- 2.4) створіть ще один файл з перенаправленням виводу. Зміст файлу: ваше прізвище та ім`я. Назва файлу транслітерація вашого імені з прикінцевою цифрою 2
- 2.5) об`єднайте два файли в один, назва файлу транслітерація вашого прізвища та імені
  - 2.6) перегляньте зміст файлу
  - 2.7) видаліть створений файл
  - 2.8) повторіть завдання 5 та 7 з використанням конвеєру команд
  - 3. Обробка текстових даних
  - 3.1 Створення PDF-файлу

Нехай в попередній лабораторній роботі ви створили електронний протокол рішень, використовуючи офісні системи LibreOffice, MSOffice.

Створіть PDF-формат свого рішення:

3.1.1) підготуйте ваш файл у форматі, який сприймається програмою LibreOffice у командному рядку, наприклад, DOC;

- 3.1.2) скопіюйте файл на сервер за адресою з IP = 91.219.60.189 у ваш домашній каталог
- 3.1.3) виконайте виклик програми LibreOffice для створення файлу PDF-формату
- 3.1.4) скопіюйте створений файл у файлову систему вашого локального комп'ютера та перегляньте файл будь-яким переглядачем PDF-файлів
  - 3.2 Робота з текстовими файлами в різних кодуваннях символів
- 3.2.1) у вашому домашньому каталозі на сервері виконайте виклик програми LibreOffice для створення файлу HTML-формату;
- 3.2.2) перегляньте фрагмент вмісту створеного файлу HTML-формату, отримавши на екран перші 20 рядків;
- 3.2.3) змініть назву створеного файлу на нову назву os.lab1.utf.html, використовуючи команду ср (приклади наведено в лабораторній роботі 2)
- 3.2.4) змініть кодування символів файлу os.lab1.utf.html на WINDOWS-1251, створивши новий файл з назвою os.lab1.cp1251.html
- 3.2.5) перегляньте фрагмент вмісту створеного файлу HTML-формату, отримавши на екран останні 20 рядків;
- 3.2.6) скопіюйте файл os.lab1.cp1251.html у файлову систему вашого локального комп'ютера та перегляньте файл будь-яким переглядачем HTML-файлів;

3.3.

- 3.3.1) у вашому домашньому каталозі на сервері проведіть статистичну обробку файлу os.lab1.utf.html, визначивши кількість байтів, кількість рядків, довжину найбільшого рядку, кількість символів та кількість слів у файлі.
- 3.3.2) трансформуйте вміст файлу os.lab1.utf.html, отримавши на екран слова з файлу, які будуть розміщено в нових рядках (використайте команди cat, tr та конвеєр команд);
- 3.3.3) змініть ланцюжок конвеєру команд з попереднього рішення, провівши сортування слів
- 3.3.4) змініть ланцюжок конвеєру команд з попереднього рішення, виключивши дублікати слів.

Хід роботи:

- 1. Налаштування оболонки ОС інтерфейсу командного рядку
- 1) Зайти через логін свого користувача на віддалений сервер Linux з IP = 91.219.60.189

2) Отримаемо перелік файлів поточного каталогу з урахуванням прихованих файлів , команда ls -a

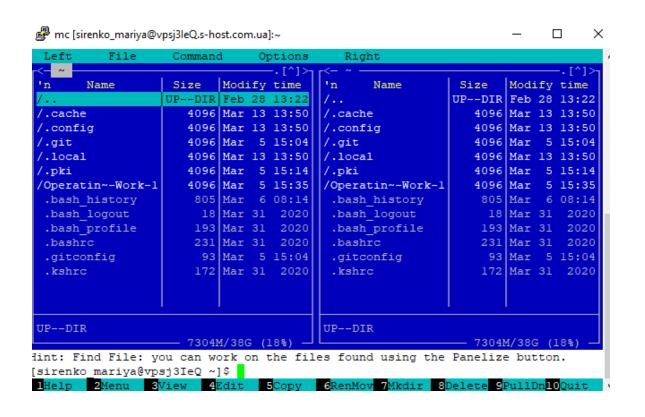
3) Переглядаемо вміст прихованого файлу конфігурації .bashrc ,команда cat .bashrc

4) Запустимо консольний файловий менеджер mc ,команда mc

```
sirenko_mariya@vpsj3leQ:~ - - X

[sirenko_mariya@vpsj3leQ ~]$ mc

[sirenko_mariya@vpsj3leQ ~]$
```


5) Знаходемо файл .bashrc та почнімо його редагування ,кнопка F4

```
mc [sirenko_mariya@vpsj3leQ.s-host.com.ua]:~
                                                                         Х
                   [----] 0 L:[ 1+ 0
                                        1/ 12] *(0
                                                                         [*][X]
                                                     / 231b) 0035 0x023
# .bashrc
# Source global definitions
if [ -f /etc/bashrc ]; then
     -->. /etc/bashrc
fi
# Uncomment the following line if you don't like systemctl's auto-paging feature
# export SYSTEMD PAGER=
# User specific aliases and functions
1Help 2Save 3Mark 4Replac 5Copy 6Move 7Search 8Delete 9PullDn10Quit
```

6) Додамл в кінець файлу нові команди використовуючи alias ,згідно з варіантом 8.2 ,команди

alias vylovyty = 'rm'
alias vidibraty = 'cat '

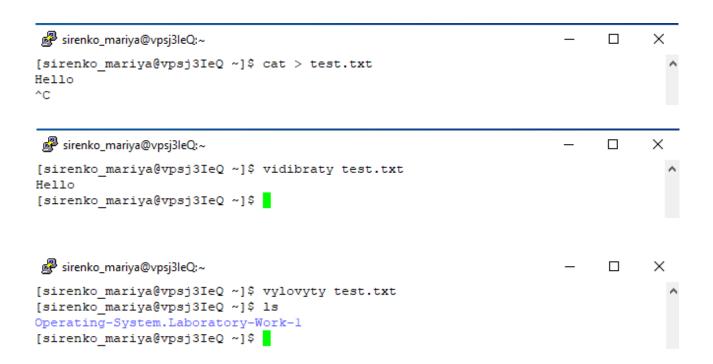
	8	1	створити каталог	зарибити
Рибне		1	створити файл	підкормити
господарство		2	видалити файл	виловити
		2	переглянути файл	відібрати

```
mc [sirenko_mariya@vpsj3leQ.s-host.com.ua]:~
                                                                         X
                   [----] 0 L:[ 1+13 14/ 14] *(278 / 278b) <EOF>
.bashrc
# .bashrc
# Source global definitions
if [ -f /etc/bashrc ]; then
    --->. /etc/bashrc
fi
# Uncomment the following line if you don't like systemctl's auto-paging feature
# export SYSTEMD PAGER=
# User specific aliases and functions
alias vylovyty = 'rm'
alias vidibraty = 'cat '
 1Help 2Save 3Mark 4Replac 5Copy 6Move 7Search 8Delete 9PullDn10Quit
```

7) Завершімо редагування файлу (кнопка F2) , завершімо роботу файлового менеджера mc (кнопка F10) та завершіть роботу з оболонкою OC (комндна exit)

8) Після повторного входу до оболонки ОС, створюємо новий файл test.txt для перевірки команд , команди

cat >test.txt vidibraty test.txt vylovyty test.txt

- 2. Робота з файлами та перенаправлення потоків даних
- 1) Зайдемо у свій домашній каталог та створемо новий каталог з назвою sirenko_lab_3 ,команда *mkdir sirenko_lab_3*

```
sirenko_mariya@vpsj3leQ:~

[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$ ls
Operating-System.Laboratory-Work-1
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$ mkdir sirenko_lab_3
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$ ls
Operating-System.Laboratory-Work-1 sirenko_lab_3
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$ ]
```

2) Перейдемо у новий каталог та створемо файл mariia_1, команда pushd sirenko lab 3 cat > mariia_1 sirenko_mariya@vpsj3leQ:~/sirenko_lab_3 [sirenko mariya@vpsj3IeQ ~]\$ pushd sirenko lab 3 ~/sirenko lab 3 ~ [sirenko mariya@vpsj3IeQ sirenko lab 3]\$ [sirenko mariya@vpsj3IeQ sirenko lab 3]\$ cat > mariia 1 AI204 13/03/2021 [sirenko mariya@vpsj3IeQ sirenko lab 3]\$ 3) Переглянемо зміст створеного файлу, команда cat mariia 1 sirenko_mariya@vpsj3leQ:~/sirenko_lab_3 [sirenko mariya@vpsj3IeQ sirenko lab 3]\$ ls mariia l [sirenko mariya@vpsj3IeQ sirenko lab 3]\$ cat mariia 1 AI204 13/03/2021 [sirenko mariya@vpsj3IeQ sirenko lab 3]\$

X

4) Створемо ще один файл з перенаправленням виводу mariia_2,команда *cat >mariia_2*

```
sirenko_mariya@vpsj3leQ:~/sirenko_lab_3

[sirenko_mariya@vpsj3IeQ sirenko_lab_3]$ cat > mariia_2

Sirenko Mariia
^C
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ sirenko_lab_3]$ ls
mariia_1 mariia_2
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ sirenko_lab_3]$ cat mariia_2

Sirenko Mariia
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ sirenko_lab_3]$
```

5) Об`єднаемо два файли в один, назва файлу sirenko_mariia,команда cat mariia_1 mariia_2 > Sirenko_Mariia

6) Переглянемо зміст файлу, команда cat Sirenko Mariia

```
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ sirenko_lab_3]$ cat Sirenko_Mariia
AI204 13/03/2021
Sirenko Mariia
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ sirenko_lab_3]$
```

7) Видалемо створений файл , команда rm Sirenko_Mariia

```
sirenko_mariya@vpsj3leQ:~/sirenko_lab_3 - \ [sirenko_mariya@vpsj3leQ sirenko_lab_3]$ rm Sirenko_Mariia
[sirenko_mariya@vpsj3leQ sirenko_lab_3]$ ls
mariia_1 mariia_2
[sirenko_mariya@vpsj3leQ sirenko_lab_3]$ _
```

8) Завдання 5 та 7 з використанням конвеєру команд, команда cat mariia_1 mariia_2 > Sirenko_Mariia | cat Sirenko_Mariia | rm Sirenko_Mariia

- 3. Обробка текстових даних
- 3.1 Створення PDF-файлу
- 1) Підготуемо файл у форматі, який сприймається програмою LibreOffice
- 2) Скопіюемо файл на сервер за адресою з IP = 91.219.60.189 у домашній каталог ,команда $pscp.exe -P 22 C: \Doc \lab_2.odt sirenko_mariya@91.219.60.189: /home/sirenko_mariya$

```
sirenko_mariya@vpsj3leQ:~ — — X

login as: sirenko_mariya
sirenko_mariya@91.219.60.189's password:

Last login: Sat Mar 13 14:11:28 2021 from host-91-90-11-32.soborka.net
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$ 1s

lab_2.odt Operating-System.Laboratory-Work-1 sirenko_lab_3
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$
```

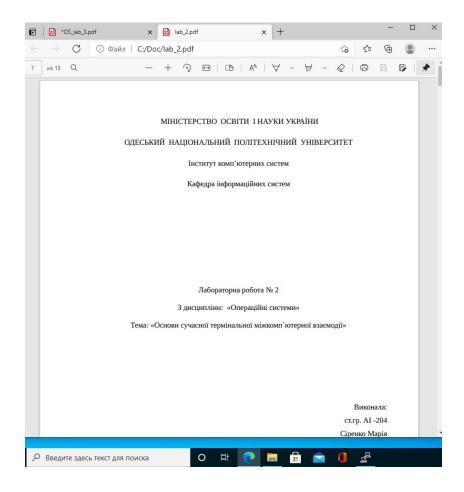
3) Виконаемо виклик програми LibreOffice для створення файлу PDF-формату ,команда libreoffice —headless —convert-to pdf lab_2.odt

4) Скопіюемо створений файл у файлову систему локального комп'ютера та переглянемо файл будь-яким переглядачем PDF-файлів ,команда

```
pscp.exe -P 22 sirenko_mariya@91.219.60.189:
```

/home/sirenko_mariya/lab_2.pdf C:\Doc

```
C:\bin>pscp.exe -P 22 sirenko_mariya@91.219.60.189:/home/sirenko_mariya/lab_2.pdf C:\Doc
sirenko_mariya@91.219.60.189's password:
lab_2.pdf | 330 kB | 330.4 kB/s | ETA: 00:00:00 | 100%
C:\bin>_
```


- 3.2 Робота з текстовими файлами в різних кодуваннях символів
- 1) У домашньому каталозі на сервері виконаемо виклик програми LibreOffice для створення файлу HTML-формату ,команда libreoffice —headless >test.html

```
sirenko_mariya@vpsj3leQ:~

[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$ libreoffice --headless > test.html
^C
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$ |
```

Заповнення файлу через тс

2) Переглянемо фрагмент вмісту створеного файлу HTML-формату, отримавши на екран перші 20 рядків, команда *head -n 20 test.html*

```
sirenko_mariya@vpsj3leQ:~
                                                                                ×
                                                                          lab_2.odt Operating-System.Laboratory-Work-1 test.html
lab_2.pdf sirenko_lab_3
[sirenko mariya@vpsj3IeQ ~]$ head -n 20 test.html
abc
bzt
c 1
d
e
f
g
Н
34
i
Jk
1
m n
о 3
p
4 5 6
q
r
slt
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$
```

3) Змінимо назву створеного файлу на нову назву os.lab1.utf.html, команда *cp test.html os.lab1.utf.html*

```
sirenko_mariya@vpsj3leQ:~

[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$ cp test.html os.labl.utf.html
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$ ls
lab_2.odt Operating-System.Laboratory-Work-1 sirenko_lab_3
lab_2.pdf os.labl.utf.html test.html
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$
```

4) Змінимо кодування символів файлу os.lab1.utf.html на WINDOWS-1251, створивши новий файл з назвою os.lab1.cp1251.html ,команда cp os.lab1.utf.html os.lab1.cp1251.html

iconv -f UTF-8 -t WINDOWS-1251 os.lab1.utf.html -o os.lab1.cp1251.html

```
sirenko_mariya@vpsj3leQ:~
[sirenko_mariya@vpsj3leQ ~]$ cp os.labl.utf.html os.labl.cp1251.html
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$ ls
lab_2.odt Operating-System.Laboratory-Work-1 os.labl.utf.html test.html
lab_2.pdf os.labl.cp1251.html sirenko_lab_3
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$ iconv -f UTF-8 -t WINDOWS-1251 os.labl.utf.html -o
os.labl.cp1251.html
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$ ls
lab_2.odt Operating-System.Laboratory-Work-1 os.labl.utf.html test.html
lab_2.pdf os.labl.cp1251.html sirenko_lab_3
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$ [
```

5) Переглянемо фрагмент вмісту створеного файлу HTML-формату, отримавши на екран останні 20 рядків ,команда

tail -n 20 os.lab1.cp1251.html

```
sirenko_mariya@vpsj3leQ:~
                                                                              ×
[sirenko mariya@vpsj3IeQ ~]$ tail -n 20 os.labl.cpl251.html
3
Η
34
i
Jk
1
m n
o 3
þ
4 5 6
q
r
slt
3
t
u
123
XVZ
[sirenko mariya@vpsj3IeQ ~]$
```

6) Скопіюемо файл os.lab1.cp1251.html у файлову систему локального комп'ютера та переглянемо файл будь-яким переглядачем HTML-файлів ,команда

pscp.exe -P 22 sirenko_mariya@91.219.60.189:

/home/sirenko_mariya/os.lab1.cp1251.html C:\Doc

abcbztc1defgH34iJk1mno3p456qrsltstu123vwxyz

7) У домашньому каталозі на сервері проведемо статистичну обробку файлу os.lab1.utf.html, визначивши кількість байтів, кількість рядків, довжину найбільшого рядку, кількість символів та кількість слів у файлі , команда wc -c -l -L -m -w os.lab1.cp1251.html

2) Трансформуемо вміст файлу os.lab1.utf.html, отримавши на екран слова з файлу, які будуть розміщено в нових рядках ,команда

 $cat\ os.lab1.cp1251.html\ |tr\ ```\n\ `$

```
sirenko_mariya@vpsj3leQ:~
                                                                                      \times
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$ cat os.labl.cpl251.html | tr ' ' '\n'
C
b
z
t
C
1
d
e
f
g
H
34
i
J
k
1
m
n
0
3
p
4
5
6
q
r
slt
s
t
u
123
xyz
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$
```

3) Змінимо ланцюжок конвеєру команд з попереднього рішення, провівши сортування слів ,команда

cat os.lab1.cp1251.html |sort

```
sirenko_mariya@vpsj3leQ:~
                                                                       X
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$ cat os.labl.cpl251.html | sort
34
4 5 6
abc
bzt
d
g
Н
Jk
m n
0 3
р
q
slt
t
u
v w
xyz
```

4) Змінимо ланцюжок конвеєру команд з попереднього рішення, виключивши дублікати слів, команда

cat os.lab1.cp1251.html |tr -s 'b' ' '

```
sirenko_mariya@vpsj3leQ:~
                                                                           X
[sirenko mariya@vpsj3IeQ ~]$ cat os.labl.cpl251.html | tr -s 'b' ' '
ас
z t
c 1
d
e
g
н
34
i
Jk
1
m n
0 3
4 5 6
q
slt
s
t
u
123
v w
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$
[sirenko_mariya@vpsj3IeQ ~]$
```

Висновок: під час роботи над завданнями було отримано навички роботи з оболонкою Unix-подібних ОС інтерфейсу командного рядка та утилітами обробки текстових даних. Найбільш складним було завдання зі створення html файлу за допомогою libreoffice.